

EUROPEAN UNION
PRIZE FOR LITERATURE

2017

© Ásdís Thoroddsen

Halldóra K. Thoroddsen – Iceland

Tvöfalt gler (2016)

Double Glazing

Publishing House **Sæmundur**

Biography

Halldóra Thoroddsen was born in 1950 and is a resident of Reykjavík. She graduated from Iceland College of Education in 1976 and from the Iceland Academy of the Arts in 1986. Thoroddsen has worked as a teacher, designed layout for a newspaper, supervised the arts curriculum for elementary schools, and worked as a programme director in radio. She writes poetry, short stories, microfiction and novels. Her first poetry collection, *Hárfinar athugasemdir*, was published in 1998, and was followed in 2002 by a popular collection of microfiction, *90 síni úr minni mínu*. A second collection of poems, *Gangandi vegfarandi*, was published in 2005, the short story collection *Aukaverkanir* in 2006, and her novel *Tvöfalt gler* in 2016. *Tvöfalt gler* (*Double Glazing*) was awarded the Icelandic Women's Literature Prize (Fjöruverðlaunin) in 2016.

Synopsis

Modern life separates generations and isolates both youth and those in old age. The often overlooked passions of old age are captured exquisitely in the novella *Tvöfalt gler* (*Double Glazing*). Death is closing in on an elderly woman in her small apartment; her husband recently passed away, her friends gone, her body failing and her role in society diminished. As she observes the world through her window pane, she feels simultaneously exposed and isolated. A sudden chance of romance swirls up into her lonely existence, filling her with exuberance but also with doubt. Knowing that the love life of the elderly is still a taboo to be frowned upon or even ridiculed, she will have to find strength to go against the norm – to not back down from living life to the fullest, like a fly in autumn still buzzing at the window.

Tvöfalt gler

Halldóra K. Thoroddsen

Sverrir er önnur manngerð en hún hefur heillast af til þessa. Hann er fulltrúi hins venjulega manns. Karla sem henni hafði alltaf fundist of skrautlausir, grunaði þá um skort á ímyndunaraflí. Hún hallast æ meir að hinu tilgerðarlausu. Grunndvallarmanninum. Það er eitthvað göfugt við hann. Ekki svo að skilja að hún sé haldin ranghugmyndum um hinn venjulega mann. Hvar sem hann er að finna. Hann er, líklega vegna einhverrar þróunarvillu, fasisti í grunninn. Hún skynjar það skýrt af bloggsíðum sem hún les stundum. Það er ósköp stutt í hetjudýrkunina. Sennilega vorum við með einn stóran foringja og óhagganlega goggunarröð í kjörlendinu. Ógnarröð sem riðlaðist ekki nema með styrkleikastríði í ættbálknum. Hitt er allt tillært. Siðmenningin myndar gisna slæðu yfir kraumandi kenndunum. Sverrir er siðaður maður, óvenjulega venjulegur. En hann er ekki fauti, hún hefur ekki smekk fyrir fautum.

Hún missti sig einu sinni á fauta. Hann var fagur eins og grískt goð, fór fimum höndum um líkama hennar, brást við hverri snertingu svo úr varð algleymisvíma. Þau áttu fátt annað sameiginlegt. Hann var harmleikjapersóna. Hver bruggaði honum seyðinn? Og hver stýrði svipunni sem hún hlýddi í blindni. Hún man varla eftir sér á þessu niðurlægingartímabili, meðan taumlausar fýsnir sátu við völd. Ári seinna varð hún skyndilega allsgáð og skildi þá ekkert í sér.

Þessi dimmi maður breyttist í óargadýr. Á þeim tímum var auðvelt að verða sér út um eiturylf. Kannski var sitthvað

af ólgandi listalífi Parísar á þessum árum ættað beint úr apótekunum en nú er þetta flest orðið lyfseðilsskyt. Hann bruddi allt sem linaði kvöl og hlíft gat við óbærilegum hversdegi. Endaði í fullkomnum tryllingi. Og þegar hún hefði samkvæmt öllum siðaboðum átt að hjálpa manningum eftir fall niður af þaki, gat hún það ekki eða vildi ekki. Hún horfði á hann í hjálparleysi og hrærði sig ekki. Engar tilfinningar bærðust með henni, hún var köld sem ís og atburðinn sér hún enn fyrir sér utan frá eins og um einhverja aðra manneskju hafi verið að ræða. Ekki hana. Þetta var aldrei hún.

Sker sig á hnífi, heitt blóð brýst út á hvítt skinnið

Jú þetta var hún. Ill og góð í einu. Hluti þessarar eilífu baráttu sem háð í hverri svitaholu, á milli yfir og allt um kring. Hví skyldi hún ekki taka virkan þátt í þessu villta stuði? Varla var honum Kristi fórnað fyrir einhvern tittlingaskít. Það væri hrein móðgun við guðslambið að fremja ekki alvöru glæpi.

Hún spjallar enn við Guðjón, svona er hún fjöllynd, spyr hvernig honum lítist á stöðuna. Veit hverju hann svarar, Þessi strákur. Hann er náttúrulega rosalega beisikk. Venjulegur læknagæi. Láttu mig þekkja þá. Lokuðust inni í níu ára námi á þeim tíma sem þeir hefðu átt að taka út þroska. Komu heim með þessa einu uppáhaldsplötu frá gelgjuskeiðinu og settu hana á fóninn uppúr því þegar þeir fengu sér í glas”.

„Svona svona, viðraðu fordóma þína annars staðar.”

„Jæja, hafðu þetta eftir þínu höfði, það hefur oft reynst vel.”

Þannig talaði Guðjón gjarnan þegar hann gafst upp fyrir henni. Ekki svo að skilja að hún hafi ráðið öllu. Að hennar mati helgaði hún líf sitt Guðjóni og strákunum.

Líf hennar snerist um að frjóvga hverja stund. Fylla dagana af mikilvægi og söng. Bægja burt vonleysi og doða. Það var

ekki lítið lagt á eina konukind. Var á tímabili farin að anda fyrir allt umhverfi sitt, taldi það skyldu sína. Þar til hún fékk andarteppuna, þá dó hún einhvern veginn sjálfri sér um hríð, sagði engum frá því. Hætti öllu um skeið og viti menn, það tók enginn eftir andlátinu. Allt gekk sinn vanagang.

Greniilmur, annar glugginn heiðinn, hinn kristinn

Hreiðurgerð, hvenær er henni lokið? Þau hafa augastað á ellihúsi í Vesturbænum. Sækja um kaupleiguíbúð með aðgangi að þjónustu, ætla að hreiðra um sig í furðulandi ellinnar, þar sem erillinn er útmáður og allt gengur varlega fyrir sig. En það er stutt í bæinn og þau geta tekið á móti gestum. Þau völdu sér Vesturbæinn eftir strangar samningaviðræður. Hún hefði heldur viljað kaupa íbúð í Lindargötuheimilinu en Sverrir er gamall Vesturbæingur og getur ekki gleymt því.

Hús fullt af gömlu fólki gengur þvert á fegurðarskyn hennar. Hugmyndin er leiðinlegri en kvenna- og karlklúbbar, leiðinlegri en barnaheimili. Af hverju höfum við sammælst um að hafa þetta svona leiðinlegt? Blinduð af draumsýn, þar til afskræmingin blasir við. Alltaf of sein til að höndla fegurðina sem gægist fram úr hverri glufu. Það tekur Sverri langan tíma að sannfæra hana um raunsæið sem í þessu felst. Í þeirra stöðu geti hjálparleysið tekið yfir með engum fyrirvara. Veruleikinn blasi við, þetta sé bara spurning um tíma.

Meira að segja kettirnir renna til á svellbunkunum

Símon vinur hennar bregst ævareiður við fréttinni um elliíbúðina. Hringir margsinnis frá París. Segist hafa séð þetta fyrir, frá því að hann sá Sverri fyrst. Innst inni hafi hann greint kviksetningarperra. Hún er lengi að róa Símon og skynjar varnarviðbrögð hans gagnvart eigin umkomuleysi.

Biðsalur dauðans er bjartur og fagur. Í skoðunarferð um ellihúsið spjalla þau við nokkra íbúa. Símon hafði fullyrt að væg hlandlykt svifi þar yfir vötnum en þau eru blessunarlega varin af skynjunarskortri ellinnar. Þeim líst vel á og hlakka til. Úr einni íbúð hljómar tónlist. Það er ekki um að villast „Return to sender” með Elvis Presley. Ný kynslóð er sest að á elliheimilinu., „Blessuð sértu sveitin mín” á nú í vök að verjast. Þau skipuleggja framtíðina eins og ástfangnir unglingar. Liti á veggi, gluggatjöld.

Sólskinstundir í febrúarmánuði: tvær klukkustundir, hún eyðir þeim í Tryggingarstofnuninni

Raupið er allsráðandi, það er sammerkt með þeim íbúum sem þau spjalla við. Hvað kemur yfir fólk á þessum aldri? Skyldi hún vera orðin svona? Hún reynir að gæta sín á grobbinu, því hún hefur merkt þetta hjá gamalmönnum. Meira að segja pabbi hennar sem hafði næman smekk, datt í grobbið undir lokin. Þau raupa af heilsuhreysti, úthaldi og unnum hetjudáðum. „Ekki hefði maður vílað þetta fyrir sér forðum.” „Hvað sýnist þér ég vera gamall?” Karlarnir eru verri, fallið er hærra hjá þeim. Þau minna hana á yngstu börnin sem hún kenndi. Þegar þau byrja í skóla, áður en þau læra að fela. „Sjáðu mig,” „sjáðu mig,” hljómar úr hverju horni og kennarinn á fullt í fangi með að svara, „ég sé þig, þú ert þarna í fullum rétti. Þú ert til.” Svona æpum við vísast alla ævi, sjáðu mig, sjáðu mig, sjáðu mig.

Víst veit hún það. Geld ást sem ekkert frjóvgar nema sjálfa sig hefur aldrei verið vel séð. Við heimtum tilgang í gjörðir okkar, höldum okkur heljargreipum í skiljanlegan söguþráð. Hræðumst það sem hnökrar hann. Þráðinn um okkur í samhenginu, sem er löngu orðinn farsí. Ástir gamalmenna eru ekki heilbrigðar hjónabandsástir sem miða

að uppfyllingu jarðarinnar. Slíkar ástir tengjast heldur ekki estetík og hyllingu holdlegra nautna í hugum fólks, þvert á móti þykja þær heldur ókræsilegar þegar glær ellin á í hlut. Sjálfst ímyndunaraflið verður feimið við hugmyndina um krumpuð og þurr gamalmenni að riðlast hvort á öðru með aðstoð sleipiefna. Kynlíf er það eina sem því dettur í hug, enda andsetið af þessari einu hugmynd um brautir á milli manna. Erfingjar verða órólegir. Ástfangnir gamlingjar eiga það til að eyða í lystisemdir og gleyma höfuðskyldu sinni í genabaráttunni að tryggja kyni sínu framgang.

Æður, sendlingur og tjaldur, brimandi erótík í fjörunni á Eiðisgranda

Kristín úr hjónaklúbbum, sú goðumlíka, rís upp úr kör sinni til þess að vara hana við. Hún hefur aldrei áður haft samband að fyrra bragði. Maðurinn sé áreiðanlega besti maður og hún samgleðjist henni innilega. En hún sé bara persónulega ekkert fyrir svona samkrull á gamals aldri. Sjálf hafi hún hafnað ótal biðlum. Hún vilji umfram allt varðveita sjálfstæði sitt. Þær eru gegnsæjar ástríðurnar hennar Kristínar. „Ég er ekki svona manneskja,” segir hún og kemur upp um sig í afneituninni.

Fólk kemur yfirleitt þannig upp um sig. Þetta hefur hún oft greint þegar hún hlustar eftir því í heita pottinum í Sundhöllinni. Það er gjarnan andstæða þess sem það heldur fram um sig. Það eru afar fáir að reyna að segja sannleikann um sjálfan sig heldur að leyna svívirðunni sem gín við: augljósum göllum sínum. Hver segist vera öfundsjúkur. Ekki hún Kristín.

Sýnir af sér fullkomið kæruleysi, fer í rauða kjólinn

Það kemur uppúr dúrnum að Sverrir er ekki ekkjumaður eins og hún hélt, heldur fráskilinn. „Það bara kláraðist,” er það eina sem hann vill um það segja. Hann segir að konan sé

besta manneskja en dálítið ósjálfstæð og lítil í sér, hafi alltaf þurft mikla hjálp.

„Hvernig þá” spyr hún, „er hún barnsleg?”

„Kannski dálítið. Ég heillaðist af hjálparleysinu forðum og fegurðinni.”

„Og hvar er hún?”

„Í Ameríku.”

Sverrir flytur inn til hennar á meðan þau bíða eftir íbúðinni. Ást þeirra er laus við ýmsa kvilla, valdabaráttan er víðs fjarri. Það væri hægt að búa hana til en þau skortir til þess ástríðu. Samvinnan gerir þeim kleift að segja söguna um hvert verk, til þess þarf að minnsta kosti tvo. Þegar útvarpið segir þeim frá verðfalli hlutabréfa á fjármálamörkuðum heims, talar hún ekki bara við sjálfa sig og tækið heldur við Sverri. „Þá er nú gott að eiga ekki of mikið af þessu,” segir hún, „þeir reyndu ekki svo lítið að selja mér þessa snepla sína, langaði í ellilaunin mín.” Þau leggja sig fram, æfa takt og samhljóm. Hvort elskar hitt meira og sú valdastaða sem af því hlýst er hálfvegis út í hött í þeirra samkeppnisumhverfi.

Klukkurnar í Hallgrímskirkjuturni spila laglínu, alltaf jafn falska

Forstjóri ellihússins segir þeim að það verði í mesta lagi árs bið, það sé svo mikil umsetning hjá þeim. Þau kíma bæði við orðalagið en forstjórinn sem er kona um fimmtugt virðist halda að það feli staðreyndir lífsins. Það er eins og allt þjóðfélagið sé á flóttu undan þessu óþægilega orði. Enda höfum við afmarkað dauðanum bás utan alfararleiðar.

Double Glazing

Halldóra K. Thoroddsen

Translated from Icelandic by Philip Roughton

This story deals with, among other things, the gap between generations in our society and the isolation of both youth and old age. The main character is a 78-year-old widow. She has fallen in love with a man named Sverrir, and they are planning to move together into an apartment in a retirement home. In this excerpt, the widow ponders old, disturbing memories, makes up a conversation with her late husband about her new fiancé, and then goes with Sverrir to take a look at the retirement home where they are planning to move.

Sverrir is a different type of man than she's normally been attracted to. He's representative of the ordinary man. Of men she'd always found too unadorned, suspected of lacking imagination. Now she finds herself ever more inclined towards unpretentiousness. The fundamental man. Who has something noble about him. Not that she has any delusions about the ordinary man. Wherever he's to be found. He is, probably due to some evolutionary mistake, basically a fascist. She senses this clearly in the blogs that she occasionally reads. Hero worship is never far off. We probably had one big chief and an unwavering pecking order in our primal habitat. A repressive order that never became disorganized except through intratribal battles for dominance. The rest is learned. Civilization forms a thin veil over these simmering instincts. Sverrir is a civilized man, unusually ordinary. He's no brute; she has no taste for brutes.

She lost herself to a brute once. He was as beautiful as a Greek god, ran nimble hands over her body, each touch sparking a dizzying euphoria. They had little else in common. He was a

character in a tragedy. Who concocted his potion? And who wielded the whip that she obeyed blindly? She barely remembers herself in that period of humiliation, when unrestrained lusts reigned. A year later she suddenly sobered up, and could barely understand what she'd been up to.

That murky man turned into a wild beast. In those days, it was easy to score drugs. Maybe something of the swirling artistic life in Paris in those years was derived directly from the pharmacies, but now most of it requires a prescription. He swallowed anything that eased pain and could protect against unbearable mundanity. Which ended in perfect madness. And when she, according to all moral standards, should have helped the man after his fall from a roof, she could not or would not. She stared at him in his helplessness and didn't budge. No feelings stirred within her, she was as cold as ice and still envisions that incident from the outside, as if it involved an entirely different person. Not her. It was never her.

Cuts herself with a knife, warm blood breaks out onto the white skin

Yes, it was her. Bad and good at the same time. A part of the eternal battle waged in every pore, between above and all around. Why shouldn't she take an enthusiastic part in that wild party? Christ was hardly sacrificed for peanuts. It would be a blatant insult to the Lamb not to commit real crimes.

She still chats with Guðjón – promiscuous as she is – asks him what he thinks of the situation. Knows his answer: “That guy. He's really basic, of course. A regular doctor dude. I know the type. Got locked into nine years of study at a time when they should have been doing some maturing. Came home with that one favorite album of theirs from adolescence and put it on the record player every time they drank.”

“Easy there, you can air your prejudices elsewhere.”

“Fine, suit yourself, we know how well that always works out.”

This is how Guðjón usually spoke when he yielded to her. Not to say that she controlled everything. In her opinion, she devoted her life to Guðjón and the boys.

Her life was about making every moment fertile. Filling the days with importance and song. Fending off despair and numbness. Which was no small thing for one little woman. For a certain period, she did the breathing for all of her surroundings, considered it her duty. Until she could no longer breathe, and then died to herself for a while, without telling anyone. Quit everything for some time, and sure enough, no one noticed her death. Everything went on as usual.

A fragrance of evergreens, one window pagan, the other Christian

Nesting, when is it finished? They have their eyes on a retirement home in the west side of Reykjavík. Apply to lease an apartment with access to facilities, intending to settle down in the wonderland of old age, with all the hustle and bustle stilled and everything proceeding cautiously. But it's a short distance downtown, and they can have guests. They chose the west side after tough negotiations. She would have preferred to buy an apartment at the home on Lindargata, but Sverrir grew up on the west side and can't forget it.

A house full of old people is completely contrary to her aesthetic sense. It's a duller idea than women's and men's clubs, duller than day nurseries. Why have we agreed to such dullness? Blinded by a dream, until the distortion comes into full view. Always too late to catch the beauty that peeks out of every chink. It takes Sverrir a long time to convince her of

the reality implicit in this. In their position, helplessness can take over without warning. The reality is apparent; it's simply a matter of time.

Even cats slide on the ice

Her friend Simon is livid at the news of the retirement home. Calls repeatedly from Paris. Says that he saw this coming, ever since he first set eyes on Sverrir. He'd perceived that, deep down, the man had a fetish for being buried alive. It takes her a long time to calm Simon down, and she senses his defensive response to his own forsakenness.

This waiting room of death is bright and beautiful. On a tour of the retirement home, they chat with several residents. Simon had insisted that a faint smell of urine lingered over the place but, luckily, they're protected by the diminishment of the senses in old age. They like it and look forward to it. Music drifts from one apartment. There's no mistaking 'Return to Sender' by Elvis Presley. A new generation has settled in the retirement home. 'Bless You, My Countryside' is in a tight spot now. They arrange their future like teenagers in love. The colours on the walls, the curtains.

Sunny moments in February: two hours, she spends them at the Insurance Agency

The bragging is ubiquitous; it's common to the residents they chat with. What comes over people at this age? Is she like that now? She tries to beware of boasting, because she's certainly noticed it in old people. Even her father, who had good taste, fell into boasting towards the end. They brag about their good health, their stamina, and their achievements. "I would have dealt with this just like that back in the day." "How old do you think I am?" The men are worse; the downfall is more drastic for them. They remind her of the youngest children

she taught. When they start school, before they learn to hide. “Look at me,” “look at me,” sounds from every corner, and the teacher has her hands full answering: “I see you, you’re there in your full right. You exist.” I’m sure we shout this all our lives, look at me, look at me, look at me.

Of course she knows this. Castrated love that fertilizes nothing but itself has never been appropriate. We demand purpose in our deeds, we cling to a comprehensible plot. Fear anything that forms burls in it. The plot about us in context, which has long been a farce. Love between old people isn’t healthy-marriage love, whose aim is to fill the earth. Nor do people connect such love with the aesthetic or the celebration of physical pleasures; on the contrary, it’s considered unappetizing when see-through old age is involved. Imagination itself shies at the idea of crinkled and dry old people humping each other with the aid of lubricants. Sex is the only thing that comes to their minds, possessed as they are by that one idea concerning connections between people. Heirs become uneasy. Old-timers in love tend to spend money on luxuries and forget their primary obligation to the struggle to ensure the continuance of their genes.

Eider, purple sandpiper and oystercatcher, churning eroticism at the seashore on Eiðisgrandi

Kristín from the Couples’ Club, that benevolent woman, rises from her bedridden state to warn her. She has never before contacted her of her own accord. He’s probably the best of men and she’s sincerely happy for her. Personally, however, she has little interest in this sort of mingling in old age. She herself has rejected numerous suitors. Above all, she wants to maintain her independence. They’re transparent, Kristín’s passions. “I’m not that kind of person,” she says, exposing herself in her denial.

That's how people typically expose themselves. She has often discerned the same while listening to others in the hot tub at the Reykjavík Swimming Hall. They're usually the opposite of what they claim to be. There are very few who try to tell the truth about themselves; instead, they try to conceal the looming disgrace: their obvious flaws. Who admits to being envious? Not Kristín.

Displaying perfect carelessness, she puts on the red dress

It turns out that Sverrir is not a widower as she thought, but divorced. "It just ended," is all he would say about it. He says that his ex-wife is the best of persons, despite being a bit clingy and fragile; she always needed a lot of help.

"How so," she asks, "is she childish?"

"Maybe a little. I found her helplessness and beauty attractive back in the day."

"And where is she?"

"In America."

Sverrir moves in with her while they're waiting for the apartment. Their love is free of various defects; there's no trace of a power struggle. It would be possible to create one, but they lack the passion. Cooperation makes it possible for them to tell the story behind each task, and that requires at least two. When the radio informs them of falling stock prices in the world's financial markets, she doesn't simply talk to herself and the device, but to Sverrir. "Then it's good not to have too many of those," she says, "they tried quite hard to sell me those scraps of paper of theirs, wanting to get their hands on my retirement pay." They put in a lot of effort, practice rhythm and harmony. Which one loves the other more and the dominant position that this can create is more or less absurd in their competitive environment.

*The bells in the tower of Hallgrímskirkja church play a melody,
as out of tune as ever*

The director of the retirement home, a woman of around 50, informs them that they'll have to wait a year at most – they have such a quick turnover. They both smile indulgently at the director's phrasing, as if she seems to think that it conceals the facts of life. It's as if all of society is on the run from that uncomfortable word. We've even marked out a stall for death off the beaten track.

EUROPEAN UNION
PRIZE FOR LITERATURE

2017

Halldóra K. Thoroddsen – Iceland

Tvöfalt gler

Double Glazing

79 pp, 2016

Translations: The rights for translation have not been sold yet.
(*Last Update – March 2017*)

Publishing House **Sæmundur**
Austurvegi 22, 800 Selfoss – Iceland
Tel. +354 4823079
Contact: bokakaffid@bokakaffid.is
ISBN: 978-993-546-551-1

EUPL / FEP-FEE – Rue Montoyer, 31 – B-1000 Brussels – T. +32 (0)2 770.11.10
info@euprizeliterature.eu – www.euprizeliterature.eu

Creative
Europe

